

**Stanowisko Zarządu
Śląskiego Związku Gmin i Powiatów
z dnia 8 listopada 2019 r.**

w sprawie: **utworzenia Funduszu Sprawiedliwej Transformacji w nowej perspektywie finansowej Unii Europejskiej w latach 2021-2027**

Zarząd Śląskiego Związku Gmin i Powiatów wyraża poparcie dla idei utworzenia Funduszu Sprawiedliwej Transformacji, jako istotnego źródła finansowania transformacji energetycznej i gospodarczej regionów Unii Europejskiej, znajdujących się w okresie przejściowym - z gospodarek opartych na węglu do gospodarek niskoemisyjnych. Naszym zdaniem Fundusz Sprawiedliwej Transformacji (*ang. Just Transition Funds*) powinien odpowiadać na szereg nadchodzących wyzwań, które stoją przed województwem śląskim oraz innymi regionami węglowymi w związku z procesami stopniowej dekarbonizacji ich gospodarek.

Województwo śląskie jest jednym z 41 regionów węglowych (górnictwych lub pogórnictwych) istniejących w państwach członkowskich Unii Europejskiej, w którym zatrudnienie w branży energetycznej oraz wydobywania węgla wynosi 82,5 tys. osób, co stanowi aż 35% zatrudnienia w całym europejskim sektorze węglowym i około 73% zatrudnienia w sektorze energetyczno-węglowym w Polsce. Wieloletnia dominacja górnictwa i ciężkiego przemysłu w gospodarce województwa śląskiego - mimo trwających od lat wysiłków i wielu pozytywnych zmian – ciągle skutkuje negatywnymi zjawiskami w przestrzeni i środowisku przyrodniczym, w tym m.in. dużą liczbą terenów zdegradowanych, które wymagają kosztownej rewitalizacji (oraz przywrócenia do użytkowania i nadania im nowych funkcji). Skalę wyzwań w zakresie ww. transformacji przed jakimi stoi województwo śląskie obrazuje nie tylko konieczność znalezienia bądź ugruntowania nowego profilu gospodarczego regionu, ale również konieczność ograniczenia emisji gazów cieplarnianych o 40% do roku 2030 oraz o 80% do roku 2050.

Uważamy, iż bardzo istotnymi cechami Funduszu Sprawiedliwej Transformacji powinny być przede wszystkim:

- a) zdolność do funkcjonowania Funduszu w wieloletnim horyzoncie czasu (zdecydowanie przewyższającym jedną czy dwie perspektywy finansowe Unii Europejskiej),
- b) zasobność finansowa Funduszu adekwatna do skali wyzwań transformacji (zapowiadana w publicznej debacie kwota 5 mld euro wydaje się dalece niewystarczająca) oraz jego komplementarność względem interwencji innych, ważniejszych polityk i funduszy wspólnotowych, co oznacza, że środki Funduszu w perspektywie 2021-2027 nie powinny pochodzić z ograniczenia i tak już zapowiadanych jako istotnie mniejsze w stosunku do aktualnej perspektywy finansowej 2014-2020 środków Polityki Spójności oraz Wspólnej Polityki Rolnej,
- c) dystrybucja środków Funduszu na poziomie regionalnym.

Jesteśmy przekonani, że taki model działania Funduszu Sprawiedliwej Transformacji pozwoli na uzyskanie najwyższej efektywności wydatkowania środków i realnie wzmocni proces stopniowej transformacji regionów takich jak województwo śląskie.